

nu kun vanskelig kunne slaa til. Man maa være meget glad, om de slaa til, men jeg tvivler derom. Der er to Ting, som Folket kirken maa have for at leve, det er Penge og Frihed. Friheden er nødvendig, thi ellers vil den raadne op indvendig fra. Men naar man er enig om dette Hovedpunkt, at man vil opretholde Folket kirken, og at der skal Penge til, saa ser jeg ikke, at der, naar man følger en Del af Præstegaardsjorden, vil være nogen væsentlig Forskjel paa, om man lægger de Penge, der komme ind derfor, i den ene Klasse eller den anden, naar vel at nævne blot Rigsdagen har fuld Myndighed over begge Klasserne, og den høitærede Minister har jo ikke bestridt, at Rigsdagen har Myndighed over disse Klasser. Jeg ser ikke, at det er Andet end en Navneord, men har man nu engang forset sig paa Ordet kirkelig Fond, kan man meget godt tage et andet Navn, man kan f. Ex. godt kalde den den folkekirkelige Statskasséfond for dog at faae den velsignede Statskasse med. Enten man lægger Pengene i den ene Klasse, eller man lægger dem i den anden, har for mig ikke den allerringeste Betydning, naar Rigsdagen har den fulde Myndighed over dem. Gaar Loven lettest igennem ved, at man stryger Pengene ind i Statskassen, eller den Klasse, man kalder saaledes, saa stemmer jeg for det, men naar man tror, at Loven lettest gaar igennem her i Thinget ved, at man lægger Pengene i en anden Klasse, som man kalder den folkekirkelige Statskasséfond eller noget Andet, hvilket Navn man nu vil give den, saa at Midlerne skulle anvendes til disse folkekirkelige Diener. — jeg bruger med Flid Ordet Folket kirke og ikke Kirke, thi Ordet Kirke har en høiere Betydning, en meget høiere, og derfor holder jeg mig til Ordet Folket kirke — vil der for mig ingen Banskighed være ved at stemme for, at disse Penge indgaa i en anden Klasse, naar blot Rigsdagen beholder den selv samme Myndighed derover. Vi kunne sige til Ministeren: Du har fylbt denne Klasse godt, men naar Du vil bruge Pengene til at bygge Kirker for og til at ansætte Præster for, saa kunne vi forbyde dig det. Men hvad skulde der være veien for at lægge Pengene i denne Klasse? En Ting maa vi imidlertid alle være enige om, og det er, at Folket kirken ikke kan opretholdes uden rundelige Penge. Vi maa jo vide, at en Del af Præsterne søge denne Veie ene og alene for Levebrødet og deres Bekvemmeligheds Skyld; jeg vil naturligvis ikke sige, at det er det store Flertal, der gjør det, thi Mange gjøre det for Sagens Skyld, men Staten kan kun sige: De Grunde, hvorfor de søge Embederne, komme ikke os ved, de skulle docere og lære, men vi træve ikke af Præsterne, at de skulle være Christi Efterfølgere, kun Docenter, folkekirkelige Docenter, folkekirkelige Lærere; hvorvidt de ville være Christi Efterfølgere, bryde vi os ikke en Smule om. Saaledes siger Staten, og anderledes kan Staten ikke sige. Staten maa altsaa

have disse Penge, og jeg tror, de ville gaa med fuldt ud allesammen. I Sylland ligesom ogsaa paa andre Steder vil det være nødvendigt at ansætte flere Præster, og med det Samme maa der gives Præsterne i Folket kirken en vis Frihed til at antage indre Missionærer til at reise omkring, da Præsterne mange Steder ikke selv vilde kunne overkomme det. Naar de kunne faae Noget dertil af denne Fond, finder jeg det ganske i sin Orden, at man opretter den. Om man altsaa vil lægge Pengene i den ene Klasse eller i den anden, og hvilket Navn man giver den, er for mig det Samme, og derfor kan jeg meget godt gaa med til at lægge de Penge, der komme ind ved Salg af Præstegaardsjord og de andre Ting, som ere henlagte derunder, i en særlig Klasse. Jeg finder, at det i Virkeligheden kun er en Navneord, om man siger: vi ville have Pengene lagte i den Klasse eller: vi ville have dem i en anden Klasse, det er kun en Navneord, det er ikke det rene Væsen, eller hvad man kalder det rene Væsen. Det rene Væsen er, at man har Pengene, og at man er raadig over dem; hvad Klassen hedder, gjør ikke Noget til Sagen. Og naar man nu derved lettere kunde faae Loven frem, og det lob jo paa den høitærede Ministers Ord igaar, som om man lettere kunde faae Loven frem, dersom man lagde Pengene i den anden Klasse og gav den et andet Navn, hvorfor skulde vi saa ikke gaa ind derpaa? Det har, som sagt, for mig kun en Navneord. — Jeg skal iøvrigt ikke komme ind paa Enkelthederne, da de jo tilbørlig ere udrøffede, og jeg ikke vil kunne sige noget Nyt derom, som ikke allerede er sagt af Andre. Der er dog et Par Smaapunkter, som jeg blot vil berøre, nemlig de frivillige Gaver og Rigdalene. Der er for mig noget Urimeligt i, at den, der af sin gode Villie vil give sin Præst Noget, ikke maa gjøre det. Vi maa jo dog gaa ud fra, at, naar Præsten er saadan nogenlunde i Retning efter, hvad han skal være, og hvad han skal forkynde, vil han ikke tage Gaver af en Mand, naar han derved trykker Andre. Jeg kender Præster, der faae frivillige Gaver og saa bruge dem til at give til Fattigfolk, men fordi en eller anden Præst misbruger Sigt, synes jeg dog ikke, at der er Grund til i Almindelighed at forbyde det. Det forekommer mig altsaa, at man godt kan bibeholde de frivillige Gaver. Det ogsaa en Enkelt bruger dem paa en daarlig Maade, kunne Andre bruge dem paa en god Maade og til stor Velsignelse; der kan efter min Mening gjøres meget mere Godt end Ondt dermed; man kan paavise, at der kan gjøres meget Ondt, men man kan ogsaa paavise, at der er gjort meget Godt derved. Derfor kan jeg ikke være med til at negte Præsterne og Folk i det Hele denne Ret. Dog har jeg ikke Noget imod, om der bliver sat en Bestemmelse ind for at minde Præsten derom, at de maa huske paa, at de ikke derved komme